

Fakta om økonomisk gevinst ved øget uddannelse af mennesker med handicap

Baggrund, fakta og anbefalinger om uddannelse på handicapområdet, august 2021

Det Centrale Handicapråd

På Det Centrale Handicapråds initiativ har COWI i en kommende rapport regnet på de **samfundsøkonomiske gevinster ved at løfte uddannelsesniveaet et enkelt trin for unge med et selvrapporteret psykisk eller kognitivt handicap**. Det er markante tal, der kalder på nye initiativer. Vi har samlet baggrunden for rapporten, de meste markante findings og vores anbefalinger herunder. Hele rapporten publiceres desuden 17. august, dagen før vores uddannelseshøring, som du kan læse mere om her: shorturl.at/ahiHQ

Baggrund for undersøgelsen

- Der er en **markant stigning af unge med psykiske lidelser**. Andelen af børn og unge under 17 år med ADHD/ADD, autismediagnoser, tilpasningsreaktioner og angst er mere end fordoblet de sidste 10 år. (*Social- og Indenrigsministeriets Benchmarkingsenhed, 2020*)
- Der er en **markant lavere uddannelsesgrad hos unge med psykiske eller kognitive handicap**. 80 % af de 25-årige uden psykiske handicap har gennemført en ungdomsuddannelse, hvorimod tallet kun er 54% for unge med psykisk handicap. Og det er kun en tredjedel af de 25-årige med ADHD, der har gennemført en ungdomsuddannelse. (*Arbejdernes Erhvervsråd (2019)*)
- **Uddannelsessystemet er ikke indrettet på en måde, der giver plads til unge med psykiske eller kognitive handicap**. 64% oplever, at deres handicap er en hindring for at opnå samme fagligt udbytte som deres medstuderende. Og 60 % har manglet støttemuligheder for at gennemføre sin uddannelse på lige fod med andre. (*Perspektiv og Sammenslutningen af Unge med Handicap (SUMH) (2019)*)
- **Manglende uddannelse har altid konsekvenser for beskæftigelsesgraden**, men dette er især gældende for mennesker med et handicap. (*VIVE, 2020*)

Undersøgelsens resultater

Der er markante **samfundsøkonomiske gevinster ved at løfte unge med psykiske og kognitive lidelser** bare et enkelt uddannelsesniveau op. Helt præcis er der tale om:

Ca. 1,27 mia. ved at løfte 1% af gruppen et niveau op (regnet over et arbejdsliv; på min. 35 år)

Ca. 12,7 mia. ved at løfte 10% af gruppen et niveau op (regnet over et arbejdsliv; på min. 35 år)

Tallene her er allerede fratrukket afledte meromkostninger ved uddannelse og til personlig assistance. **Det er dermed dyrere at bevare status quo end at få løftet gruppens uddannelsesniveau.**

Desuden er der en budgetøkonomisk gevinst på hhv. 0,4 mia ved løft af 1% og 3,8 mia. ved et løft af 10%.

Derfor anbefaler Det Centrale Handicapråd

- At der laves generelle regler, som sætter rammer for videregående uddannelsesinstitutioners dispensationsmuligheder, så det er muligt for personer med handicap at gå i praktik på nedsat tid og for eksempel forlænge praktikperioden i stedet (ECTS-point).
- At det bliver muligt for eksempel at gå i praktik uden at risikere at miste sit handicaptillæg.
- Det bør undersøges, hvordan reglerne for kompenserende ordninger også kan gælde i forbindelse med praktik eller erhvervsarbejde under studiet. I dag gælder reglerne for kompenserende ordninger, der er relevante for mennesker med handicap på arbejdsmarkedet ikke praktikanter og studentermedhjælpere.